

TOTEM

Tidsskrift ved Religionsvidenskab,
Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet
Nummer 30, efterår 2012
© Tidsskriftet og forfatterne, 2012

Bacheloropgave

Moon-bevægelsen på kanten

Af stud. mag ved Religionsvidenskab
Louise Nabe-Nielsen

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	3
1: Indledning.....	3
2: Historisk gennemgang af The Unification Church.....	4
2.1: Biografisk præsentation af Sun Myung Moon	4
2.2: Bevægelsens historie	5
2.3: Bevægelsens frelselære.....	6
2.4: Problemer og kontroverser	6
2.4: Bevægelsens nuværende situation.....	7
3: Teori præsentation.....	7
3.2: Eileen Barkers karisma-teori	8
3.3: Webers rutiniseringsteori	9
3.4: Rodney Starks 10 forslag til, hvordan en bevægelse opnår vækst.....	10
3.5: Lofland & Starks model for konvertering til en afvigende religiøs kult.....	12
4. Metode og empiri	14
4.1: Udvalgelse af interviewpersoner	14
4.5: Forberedelser og refleksioner omkring mine interviews.....	15
5: Analyse og diskussion	16
5.1: Konvertering til Moon-bevægelsen.....	16
5.2: Synet på Sun Moon	18
5.3: Karismatisering og rutinisering.....	20
6: Konklusion	22
7: Litteraturliste	23
Forkortelsesliste:.....	24
Artikler	24
Opslagsværker	24
8: Pensumliste.....	24
Artikler	26
Antal sider I alt: 948.....	26

Abstract

ABSTRACT: The aim of this paper is to investigate whether there is a diversification in the view at Sun Myung Moon as a leader of the Unification Movement from a predominantly charismatic authority to a non-charismatically authority. Central to the thesis is the claim of charismatic authority may be said to exist only in the process of originating. It cannot remain stable, but becomes either traditionalized or rationalized, or a combination of both; called routinization. The paper presents both a historical-, theoretical- and empirical approach. The empirical data is based on a study conducted in London, and the theoretical presentation contains four different theories by the two American sociologists, Rodney Stark and John Lofland, the British sociologist of religion Eileen Barker and the German historian, economist and sociologist Max Weber. Furthermore the results of the interviews will be discussed in critical analysis in a coherent connection of relevant theories. The results of the interviews show a significant difference in the view on Sun Moon as a leader among 1st generation and 2nd generation, respectively of a predominantly charismatic authority to a non-charismatically authority. Finally the paper concludes that a routinization of the movement in recent years has taken place and is still present in these days.

1: Indledning

”They took away my son and then raped his mind” (1978, Daily Mail).

Sådan lyder blot én af de mange avisoverskrifter, der var i omløb i verden gennem 1970’erne og 80’erne om Moon-bevægelsen, som blev anklaget for blandt andet hjernevask og sexanklager.

Opgavens primære formål vil være at redegøre og argumentere for tesen:

I takt med at en ny religion vinder frem og ekspanderer i medlemstal, vil 2. generationsmedlemmer få en stigende betydning for bevægelsens videre udvikling. Mellem 1.- og 2. generation vil der ske en differentiering i synet på bevægelsens leder fra en overvejende karismatisk leder til en ikke-karismatisk autoritet.

Jeg antager, at denne tese er repræsentativ for samtlige nye religioner, men på grund af opgavens begrænsede omfang, vil jeg i denne opgave kun rette fokus på Moon-bevægelsen som et eksempel på en bevægelse, hvor denne tese gør sig gældende. Jeg ønsker at påvise, at der sket en forskydning i synet på deres leder, Sun Myung Moon¹. Dette mener jeg har stor relevans for overdragelsen af magt til en arvefølge og for den fortsatte eksistens af bevægelsen. Transformation af autoritet er en meget vital proces, der rækker ved nogle grundlæggende mekanismer i en bevægelse, hvor det ligeledes er relevant at se på baggrunden for konvertering til bevægelsen. Inden for rammerne af min problemformulering vil jeg argumentere for, at der ydermere er sket en rutinerings- og karismatiseringsproces i bevægelsen, og at disse har en anseelig betydning for dennes aktuelle situation.

For at besvare min tese vil jeg anvende en empirisk undersøgelse af Moon-bevægelsen i London, foretaget april 2012. Undersøgelsen er baseret på fem interviews med hhv. 1.- og 2. generationsmedlemmer. Ydermere vil jeg anvende fire teorier af hhv. den britiske religionssociolog, Eileen Barker, den amerikanske religionssociolog, Rodney Stark, sociologen John Lofland samt den tyske jurist, økonom og sociolog Max Weber. Opgaven er struktureret i fem overordnede afsnit. Der vil først forelægge en redegørelse for Moon-bevægelsens historiske tilblivelse, teologi, karakteristika og nuværende historik. Det andet afsnit er en teoretisk fremstilling. Tredje afsnit er en metodisk præsentation af min empiriske undersøgelse og de refleksioner og overvejelser, jeg har bedrevet undervejs. Femte og sidste afsnit er en kritisk analyse og diskussion af opgavens tese i forhold til resultater af interviews. Her vil jeg se nærmere på, hvorvidt der er diskrepanser mellem teori og undersøgelse.

2: Historisk gennemgang af The Unification Church

2.1: Biografisk præsentation af Sun Myung Moon

Moon blev født 1920 i et japansk annekteret Korea. Hans forældre konverterede i 1930 fra konfucianisme til presbyteriansk kristendom, hvorfor han er opdraget i den kristne tro. Moon hævder, påskedag 1936, at have modtaget en åbenbaring fra Gud med budskabet om at være den udvalgte til fuldførelsen af en mission. Missionen implicerede genoprettelsen af Guds rige på jorden. Derefter modtog Moon, i en længere

¹ Vil blive omtalt Moon.

årrække, flere åbenbaringer fra Gud og var i kontakt med Jesus. Fra 1945 indledte Moon forkyndelse om sit nye kristne budskab. Dette medførte imidlertid problemer med de daværende kirkesamfund i Korea, der anså Moons kristendomsudlægning for radikal og ydermere som en fejlfortolkning af den rette kristendom. De andre kirkesamfund afviste derfor både Moon og hans lære. Moon grundlagde derfor i 1954 sin egen kirke i Seoul med det fulde navn: *The Holy Spirit Association for the Unification of World Christianity*, som har mange andre navne, der alle bliver brugt i flæng; *The Unification Church*, *Tongil-familien*, *Unification Movement* og *Moon-bevægelsen*². (Barker 1993, 38-39, Pade 1999, 456 – 458).

2.2: Bevægelsens historie

Moon-bevægelsens tidlige år er meget uklare, og der foreligger derfor ikke nogen officiel historie om de første år. Dette kan tilskrives komplikationerne i at verificere nogle af historierne om bevægelsens tidlige år. I 1959 blev de første missionærer sendt til USA, og 1960 var året, hvor de såkaldte massevielser³ blev indgået, og hvor Moon blev gift med sin nuværende hustru, Hak-Ja Kan (Barker 1993, 37 - 39)

Fra 1971 forekom mange forandringer i bevægelsen, og ægteparret Moon flyttede til USA. 1971 markerede derfor en ny fase i bevægelsen, og Moon har siden 1972 været midtpunkt i sin bevægelse, både i politiske, religiøse og forretningsmæssige anliggender. Efter 1972 har ægteparret Moon dannet en lang række underorganisationer, der alle kontrolleres stærkt. I slutningen af 1990'erne hævder Moon at have modtaget endnu en åbenbaring fra Gud med budskabet om, at den guddommelige plan var tilvejebragt. Gud arbejder derfor nu gennem de allerede velsignede familier, og Moon har derfor opløst *The Unification Church*, hvorfor bevægelsen frabeder sig betegnelsen "kirke". Det skal tilføjes at *The Unification Church* dog stadigvæk eksisterer, men blot er den religiøse side af den nuværende *Unification Movement*. Mange medlemmer har dog forskellige holdninger til, hvad bevægelsen består i den dag i dag. *Unification Movement* fungerer som en slags paraplyorganisation med alle Moons underorganisationer. På baggrund af budskabet, blev *Family Federation For*

² Der vil i opgaven blive anvendt betegnelsen, Moon-bevægelsen.

³ Massevielser, oprindeligt *mass-weddings*, er Moon-bevægelsens mest kendte ceremoni, hvor Sun Moon matcher en masse par og derefter velsigner dem på én gang. Den største ceremoni af slagsen gennemførtes i 1999 på det Olympiske Stadion i Seoul, hvor 42.000 blev velsignet (<http://politiken.dk/udland/ECE903614/7000-par-viet-ved-massebryllup/>)

Worldpeace and Unification (FFWPU) i 1994 stiftet og har, ifølge dem selv, 35 millioner medlemmer på verdensplan (ibid., 41 – 44; Pade 1999, 458 – 460, DL⁴).

2.3: Bevægelsens frelseslære

Moon-bevægelsen baserer sin teologi og livsforståelse på det *Guddommelige Princip*⁵ og blev nedskrevet i 1957. Den er efterfølgende blevet udgivet som bog. Det er en særegen eksegese af Det Gamle Testamente såvel som Det Nye Testamente og tager udgangspunkt i Moons åbenbaringer. Ifølge Moon består treenigheden af manden, kvinden og Gud, og Gud havde oprindeligt tre velsignelser til mennesket:

- 1) Det ideelle gudsforhold
- 2) Mennesket skal kunne forplante sig.
- 3) At kunne herske over det skabte.

Disse velsignelser blev først tildelt Adam og Eva, der sammen med Gud skulle danne en trehed, men de svigtede Gud, da Eva lod sig forføre af Satan. Dette forårsagede det *åndelige syndefald*. Efterfølgende havde Eva samleje med Adam, som foranledigede det *fysiske syndefald*. Guds oprindelige plan blev derfor ikke tilvejebragt, og mennesket har siden tilhørt *Satans* slægt. Moon mener, at der siden har været behov for en åndelig såvel som fysisk frelse, hvorfor Jesus kom til verden. Hans mission mislykkedes ligeledes, idet han ikke indgik ægteskab inden korsfæstelsen. Derimod giftede han sig med Helligånden i Himlen og sikrede den åndelige frelse. Der har siden været behov for en ny Messias, der på kan opnå fysisk frelse. Moon mener selv, at han er den nye Messias og indgik i 1960 "Lammets Bryllup" med sin tredje og nuværende hustru, Hak-Ja Kan. Tilsammen repræsenterer ægteparret Moon de sande forældre, ifølge Moon (Barker 1993, 35; DL, Pade 1999, 460 – 462,).

2.4: Problemer og kontroverser

Moon-bevægelsen har siden stiftelsen været under heftig kritik og udsat for megen negativ international omtale. Det begyndte med beskyldninger om hjernevask og seksuelle udskejelser, rettet mod Moon, til at omfatte avisoverskrifter verden over med

⁴ DL: Dialog Centret

⁵ Jeg vil i min opgave benytte betegnelsen Det Guddommelige Princip, da det refererer til den eksakte betydning af *The Divine Principle* som bevægelsen oftest anvender som betegnelse.

titler som: ”Parents fight ”brainwashing” by bizarre sects’; Rev. Moon’s plot to rule the world told’;... ‘Mass suicide possible in Moon Church...’ (Barker 1993, 1).

Endnu værre gik det, da bevægelsen i 1974 fik problemer med myndighederne. Den største modstand kom dog fra bekymrede forældre til medlemmer. Termen anti-kultbevægelse blev i midt 1970’erne en udbredt betegnelse for det stigende antal grupper, som var imod alle nye religioner. De udbredte kritisk information gennem nyhedsbreve og medier ved at drive lobbyvirksomhed på regeringen og andre embedsmænd i forsøget på at begrænse religiøs praksis af nye religioner. Anti-kultbevægelserne forsøgte ligeledes at overtale medlemmer til at afbryde forbindelsen til deres bevægelser. Metoderne varierede fra uforpligtende rådgivning til illegal kidnapning og *deprogrammeringer*⁶ (ibid., 63 – 65).

2.4: Bevægelsens nuværende situation

Moon-bevægelsens nuværende situation er meget kompliceret og uigennemskuelig. Den er præget af mange skismatiske interne magtkampe i Moon-familien med bl.a. sagsanlæg mellem Moon og den ældste søn.

I september 2005, i en alder af 85 år, oprettede Moon organisationen *Universal Peace Federation* (UPF). Den er et globalt netværk af individer og organisationer, der er dedikeret til at bygge en verden af fred. Denne organisation er derfor fuldendelsen på Sun Moons mission. I 2008 blev Moons yngste søn, Hyung Jin Moon, salvet som Sun Moons arvefølge. Han blev valgt til at være formand for hele bevægelsen, som nu officielt hedder *the Family Federation for World Peace and Unification*. Den ældste søn, Hyun-Jin, blev valgt til at varetage internationale opgaver for Unification Church International (UCI). Den tredje søn, Kook-Jin, blev valgt til at føre tilsyn med organisationens sydkoreanske og japanske aktiviteter (UPI⁷).

3: Teori præsentation

Jeg har valgt at anvende fire forskellige teorier. Tanken bag valget af netop disse skal findes i deres fælles sigte. Selvom teorierne er meget forskellige, tager de dog alle

⁶ Termen, *deprogramming*, blev opfundet af Ted Patrick og blev en almen kendt praksis fra midt 1970’erne og op igennem 1980’erne. *Deprogrammering* er en fjernelsesproces af en person, der hævdes at være under ”mind control” af en religiøs bevægelse. Gennem processen påvirkes vedkommende til at opgive deres loyalitet mod bevægelse og derved forlade den. Processen er oftest autoriseret af bekymrede pårørende og involverer tvungen kidnapning og indespærring imod vedkommendes vilje (<http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Deprogramming>).

⁷ UPI: United Press International

udgangspunkt i bevægelsen. Stark tager, med sine ti faktorer for vækst, udgangspunkt i institutionsperspektivet, hvor Barker mener, at der er i højere grad er tale om en socialiseringsproces. Lofland og Stark tager i deres model for konvertering ligeledes udgangspunkt i gruppen og dette set ud fra et brugerperspektiv. Weber beskæftiger sig også med gruppen, blot i form af en rutineringsproces. Jeg mener derfor, at netop disse teorier tilsammen udgør muligheden for at opnå et nuanceret billede af Moon-bevægelsen som en gammel ny bevægelse⁸. De bidrager ligeledes til at belyse de fremtidige problematikker, som Moon-bevægelsen står overfor i dag. Det skal dog tilføjes, at mit mål hverken er at verificere eller falsificere disse teorier, men udelukkende at anvende dem som redskaber i en kohærent forbindelse med min empiri for besvarelse af min tese.

3.2: Eileen Barkers karisma-teori

Eileen Barker lavede i 1970'erne et omfattende feltarbejde om Moon-bevægelsen. Efter bevægelsens verserende, negative omdømme kontaktede de i 1974 Barker for første gang. Hun blev efterfølgende spurgt, om hun ikke ville skrive om Moon-bevægelsen indefra for tage bevægelsens negative omdømme op (Barker 1993, 10 – 22)

Barker begyndte sit feltarbejde i 1976. Hendes fokus og primære mål var at tilegne sig så meget viden som muligt om Moonierne⁹. Kernen var at finde ind til, hvordan Moons lederskab påvirker tilhængerne, samt hvor meget tilhængerne er rede til at tro på og ofre for Moon. Hendes feltarbejde har bidraget til at sætte fokus på bevægelsen og deres negative omdømme. Det har efterfølgende dæmmet op for en flersidet interesse for Moon-bevægelsen og dens religiøse handlinger. Denne interesse og indsigt i bevægelsen har været signifikant og har haft implikationer for bevægelsens nuværende situation og relation til omverdenen. Ligeledes for bevægelsens videre udvikling og tilknytning til samfundet (Barker 1993, 10-22).

Barker har på baggrund af dette feltarbejde udarbejdet en teori om karisma. Heri argumenterer hun for, at Moons karismatiske autoritet og Messiasskikkelse ikke har nogen betydning for udenforstående ikke-medlemmer. Endvidere påpeger hun, at anerkendelse af Moon som karismatisk leder og Messias ikke sker fra dag til anden,

⁸ *Gammel ny bevægelse* refererer til de mange religiøse bevægelser, der blev dannet i slutningen af 60'erne og 70'erne. De havde stor tilstrømning, fordi de eksperimenterede med nye måder at leve og forstå sit liv på (Dybdal 2005, 12).

⁹ Refererer til medlemmerne af bevægelsen.

men derimod på baggrund af en socialiseringsproces. Denne proces betegner hun *Charismatization* (Barker 1984, 181 – 82).

Ved at se på en bestemt gruppe af tilhængere og udviklingen af deres forhold til stifteren kan karismatisk autoritet ikke blot reduceres til personkarakteristika. Det kan lige så vel være samfundet eller en bestemt social situation, som tilhængerne søger tilflugt fra. Barker argumenterer derfor for, at det er en social proces, der sker indeni bevægelsen. Ligeledes påpeger hun, at hverken eksterne begivenheder, tidligere erfaringer eller at møde Moon kan forklare, hvorfor hans tilhængere kommer til at tildele ham karismatisk autoritet. Det er ikke førend, at tilhængerne er i bevægelsen, at de langsomt når til en anerkendelse af Moons karisma og derved accepterer, at han ligeledes skal have næsten ubegrænset indflydelse på, hvordan de lever deres liv (ibid., 182 – 184). En anden teoretiker der har forsket i karisma er Max Weber.

3.3: Webers rutiniseringsteori

Ordet *karisma*, som det oftest anvendes i dag, er en sociologisk term, som den tyske historiker, økonom og sociolog Max Weber var med til at indføre. Hele den senere og til stadighed verserende diskussion om karisma som begreb, er præget af Webers opfattelse af denne. Han definerer karisma som særlige overnaturlige evner eller kræfter, som anvendes på bestemte personer (Weber 1968, 46). Weber har søgt at forklare, hvilke faktorer der ligger bag den i Vestens udvikling og i menneskets handlemåde. Han undersøger derfor både forhold mellem politik, økonomi og religion. Især i sine overvejelser om forholdet mellem politisk magt og religion, gør Weber brug af idealtyperne for legitim magtudøvelse (Månsson 2000, 327).

Mange af de handlinger vi som individer udfører, mener Weber, indgår i en institutionel orden, hvor ens handlinger kan være styret af en persons forestilling om legitim orden. Spørgsmålet er, hvorfor et individ opfatter en orden som legitim, og hvorfor man underkaster sig denne. Weber skelner mellem fire idealtyper for at opfatte en orden som legitim: rationelt herredømme, traditionsbestemt herredømme, værdineutralt herredømme og karismatisk herredømme. Jeg vil her fokusere på det karismatiske herredømme. Den er baseret på en følelsesmæssig tro på et ideal, en åbenbaring eller et forbillede besiddende overnaturlige kræfter (ibid, 94).

I værket *Wirtschaft und Gesellschaft* (1976 [1922]) uddyber Weber det karismatiske herredømme, dets omdannelse og kalder det ”rene autoritetstyper”

(idealtyper). Disse fungerer som værktøj til en konceptuel analyse af virkeligheden. Med idealtyper menes der ikke den bedste version af en type, men en ensidig overdrivelse til fremhævelse af, hvordan denne type fungerer i virkeligheden. Ved derefter at sammenligne idealtyperne med virkeligheden, kan ligheder og afvigelser fremhæves (Månsson 2005, 92 – 95).

De tre idealtyper er: karismatisk autoritet, traditionel autoritet og legitimeret autoritet. Karismatisk autoritet afhænger af tilhængerens affektive tro på og anerkendelse af karismabærerens unikke egenskaber (ibid.). Det er udelukkende så længe disse egenskaber fastholdes, at autoriteten kan opretholdes (Weber 1968, 54 – 62, 95 – 96). Et karismatisk herredømme er kun eksisterende i gennembrudsfasen, hvorefter det ifølge Weber helt naturligt undergår en mere eller mindre omfattende ”veralltäglicung”, en rutineringsproces (ibid., 18 – 65).

Rutineringsprocessen opleves ofte som prekær, idet den per definition foranlediger en formalisering af stor betydning for den oprindelige bevægelse. En rutineringsproces involverer en institutionalisering, hvor traditionen må stabiliseres og spredes ud over karismabærerens nærhed. Den finder ofte sted, når autoriteten skal frigøres fra karismabæreren. Det kan dog medføre risiko for splittelse i bevægelsen og fremkomsten af nye karismatiske ledere (ibid.). I Moon-bevægelsens tilfælde vil bevægelsen ikke være disponeret for overlevelse såfremt, der ikke sker en spredning af Moons karisma. En rutineringsproces vil derfor bidrage til, at magtforholdet opretholdes og stabiliseres (Tybjerg 1993, 148 – 153, Christensen 1997, 65 – 70).

3.4: Rodney Starks 10 forslag til, hvordan en bevægelse opnår vækst

I forlængelse af Webers teori om rutineringsproces har Rodney Stark udarbejdet en teori om bevægelsers overlevelse. Hans teori bygger på ti faktorer for vækst, baseret på en undersøgelse. Undersøgelsen indeholder statistikker, der viser, at hundredevis af religiøse bevægelser hvert år blomstrer op (Stark 1996, 133-134). Selvom dette lyder af meget, lægger Stark vægt på, at de fleste bevægelser ikke vil forblive andet end en fodnote i historien. Det er blot én ud af 1000 bevægelser, der formår at tiltrække mere end 100.000 medlemmer og vare over 100 år (ibid.). Ud af Starks ti faktorer har jeg valgt kun at fokusere på tre af disse; faktor tre, fire og ti. Jeg har valgt netop disse faktorer, da jeg mener, de har størst relevans for Moon-bevægelsen set i lyset af dens

nuværende situation. Her tegner der sig et skisma mellem bevægelsens originale lære og frygten for bevægelsens overlevelse, når Moon dør.

”3. *New religious movements are likely to succeed to the extent that they maintain a medium level of tension with their surrounding environment – are strict, but not too strict*” (Stark 1996, 137). Tredje faktor må, ifølge Stark, tilbyde en religiøs kultur, der er særegen og adskiller sig fra den sekulære kultur. Ydermere må bevægelsen indføre nogle relativt stringente moralske standarder (ibid.).

“4. *Religious movements will succeed to the extent that they have legitimate leaders with adequate authority to be effective. This, in turn, will depend upon two factors. The first is: 4a. Adequate authority requires clear doctrinal justifications for an effective and legitimate leadership. The second is: 4b. Authority is regarded as more legitimate and gains in effectiveness to the degree that members perceive themselves as participants in the system of authority*” (ibid., 139).

Stark påpeger i den fjerde faktor, at en religiøs bevægelse vil kunne overleve, hvis den har en legitimeret leder. Ifølge Stark er der forskellige grundlag for legitim autoritet inden for organisationer; om medlemmer betaler for at være medlem, hvilke kvalifikationer det kræver at lede en bevægelse, hvem der leder, samt hvilke evner der tillægges autoriteten (ibid.). Her er det relevant at se den fjerde faktor i lyset af Webers teori om rutinisering og idealtyper for legitimitet, som jeg vil komme yderligere ind på i min analyse.

Den sidste faktor jeg vil benytte er: ”10. *Religious movements must socialize the young sufficiently well as to minimize both defection and the appeal of reduced strictness*” (ibid., 144). Stark understreger her, at han tidligere har oplevet, at nogle religiøse grupper er gået til grunde på grund af mangel på fertilitet. Et tilstrækkeligt højt frafald blandt 2. generationsmedlemmer vil få samme konsekvens som lav fertilitet, hvorfor det er vigtigt at socialisere de unge 2. generationsmedlemmer (ibid., 144 - 145). Bl.a. har både Jehovas Vidner og Mormonerne, som er to af de mest succesfulde religiøse bevægelser i moderne tid, begge opnået en effektiv socialisering af deres 2. generationsmedlemmer ved at give dem vigtige roller inden for bevægelsen (Stark & Iannaccone 1997, 153).

3.5: Lofland & Starks model for konvertering til en afvigende religiøs kult

John Lofland og Rodney Stark har, i et samarbejde, udarbejdet en model for konvertering til en afvigende religiøs kult. Alle mennesker og alle menneskelige grupper har nogle særlige værdier og en bestemt verdensanskuelse. Det er når denne verdensanskuelse forskubbes, at en konvertering kan finde sted (Lofland & Stark 199, 160).

Lofland & Stark mener, at den kontinuerlige fremkomst af små kulter og sekter i Vesten viser, at personer indimellem er villige til at forkaste en tidligere udbredt verdensanskuelse til fordel for et obskurt og ofte socialt devalueret verdensanskuelse (ibid.). Denne model er udarbejdet på baggrund af en undersøgelse af en amerikansk lille kult oprettet af lederen, Mr. Chang, der er besat af troen på tusindårsriget. Denne kult så verden ud fra nogle doktriner af et mørkt og devalueret perspektiv. På trods af at undersøgelsen blot er baseret på én gruppe, mener Lofland & Stark, at modellen påviser nogle generelle tendenser for konvertering til en afvigende gruppe. (ibid., 161).

Modellen består af syv akkumulerede betingelser, der er nødvendige for konvertering. Ifølge Lofland & Stark er der to former for konvertitter; *verbal converts*, som er tilhængere, der bekender sig til troen og bliver accepteret som oprigtige medlemmer, men ikke er aktive i bevægelsen. *Total converts*, udviser deres engagement gennem gerninger. For at kunne undersøge hvorfor personer vælger at konvertere, er det ligeledes nødvendigt at undersøge to genrer af faktorer, der er vigtige for konverteringsprocessen; prædisponerede betingelser, der omfatter sociale forudsætninger forud for kontakt med kulturen samt situationsbestemte tilfælde. Disse faktorer vil tilsammen påvise, ifølge Lofland & Stark, hvilke typer personer der vælger at konvertere (ibid., 160 – 178). For konvertering er følgende faktorer nødvendige:

1. *Tension*. Denne spænding karakteriseres ved en uoverensstemmelse mellem nogle imaginære, ideelle tilstande af situationer og de omstændigheder, hvorunder disse mennesker oplever sig selv som fanget. Det er ifølge Lofland & Stark nødvendigt at have oplevet denne spænding, men langt fra tilstrækkeligt for konvertering (ibid., 162.).
2. *Type of Problem-Solving Perspective*. Det bliver nødvendigt at spørge sig selv, hvad man ellers kunne have gjort, udover at være konverteret, og hvorfor man

- ikke gjorde det. Tre særlige løsninger, der er relevant her er; den psykiatriske, den politiske og den religiøse (ibid., 167).
3. *Seekership*. Præ-konvertitterne oplever sig selv som religiøst søgende, da de ikke har formået at finde en vej ud af deres problemer. Derved opstår et behov for løsninger, som nu skal ses i et Gudsforhold, hvor alle præ-konvertitter har fundet de traditionelle religiøse institutioner utilstrækkelige til at løse deres problemer (ibid., 169).
 4. *The Turning Point*. Dette skal ses ud fra prædisponering, hvor mange af konvertitterne har mødt den pågældende bevægelse på et tidspunkt, hvor de befandt sig i et vendepunkt i deres liv og var særligt disponible for påvirkning. (ibid., 171).
 5. *Cult Affective Bonds*. Hvis en person gennemgår alle fire af de forrige trin, og yderligere tiltrækkes til at gå hele vejen til den fulde konvertering, vil affektive bånd nødvendigvis knyttes til en eller flere medlemmer af bevægelsen (ibid.)
 6. *Extra-Cult Affective Bonds* (ibid., 172).
 7. *Intensive Interactions*. De seks forrige trin er i en kombination tilstrækkelige til at bringe en person til *verbal conversion*, men dette trin må nødvendigvis også gøre sig gældende, hvis vedkommende skal blive en *total convert*. De fleste verbale konvertitter, men ikke alle, sætter i sidste ende deres liv til rådighed for kulten. Sådanne forandringer i engagement finder ifølge Lofland og Stark sted som et resultat af et intensivt samspil med kultens medlemmer og mislykkes, når interaktion er fraværende (ibid., 176).

Denne model kan ifølge Lofland & Stark med fordel anvendes som analytisk redskab på alle religiøse bevægelser (ibid.). Derfor vil jeg senere i min opgave anvende modellen på Moon-bevægelsen. De fire ovenstående teorier vil alle blive anvendt yderligere i mit analyseafsnit, hvor de vil blive holdt op imod min empiri for at besvare min tese.

4. Metode og empiri

For nærmere undersøgelse af min tese har jeg som dataindsamlingsmetode gjort brug af semistrukturerede individuelle forskningsinterview. Jeg har valgt en kvalitativ interviewform for at trænge ind til subjektive og latente holdninger hos informanterne¹⁰.

Mit sigte med undersøgelsen i London er at kortlægge, hvordan henholdsvis 1.- og 2. generationsmedlemmer af Moon-bevægelsen ser på deres leder, samt hvad der fremadrettet vil ske med bevægelsen, når Moon fratræder.

Dette metodevalg er relevant, fordi jeg ikke på forhånd har nogle veldefinerede og kategoriserede bud på, om der hersker en forskel i måden, hvorpå disse to generationer ser på Moon som leder. Ved at anvende netop denne metode fastlåses spørgerammen og undersøgelsesfeltet ikke forud for min undersøgelse. Derved er det muligt at indfange andre kohærente forestillinger og måder at forstå problematikken på ud fra informanternes personlige fortællinger og uddybninger til emnet. Derudover er jeg bevidst om, at det på baggrund af mit metodevalg, ikke er muligt at opnå nogen form for statistisk generaliserbarhed. Denne mangel synes dog i en vis udstrækning kompenseres igennem en større forståelse af de kontekstuelle aspekter.

4.1: Udvalgelse af interviewpersoner

Som første led i mit undersøgelsesdesign tog jeg kontakt til Moon-bevægelsen i London og fik kontakt til UK¹¹-afdelingens chefsekretær, Robin Marsh. Det var afgørende for min undersøgelsesramme, at jeg havde medlemmer fra hver generation i bevægelsen, således at jeg på baggrund af disse kunne tegne nogle generelle tendenser. Et andet væsentligt kriterium var, at begge køn ligeledes skulle være repræsenterede. Omhandlende antallet af interviewpersoner, er der ifølge den norske professor, Steiner Kvale, ikke noget entydigt svar på, hvor mange interviewpersoner, der er nødvendige. Kvale udtaler således: ”Det nødvendige antal afhænger af undersøgelsens formål” (Kvale 2002, 108 – 109). Jeg ville derfor kun have behov for relativt få informanter, hvoraf jeg fik mulighed for at interviewe fem personer. Der fandt derfor ikke nogen strategisk udvælgelse sted.

¹⁰ ”For interviewer er partneren en ’informant’⁶⁹, der besidder relevante oplysninger, som forskeren gerne vil have indsigt i” (Riis 2005, 99).

¹¹ UK: refererende til United Kingdom

Rammerne for mit undersøgelsesdesign blev følgende: tre informanter fra 1. generation. Henholdsvis to kvinder, en på 60 år, informant 1 og en anden kvinde på 55 år, kaldt informant 3. Derudover var der mand på 53 år, som vil være informant 2. Afslutningsvis var der to informanter fra 2. generation; en kvinde på 26 år, informant 4 og en mand på 23 år, kaldt informant 5.

Alle interviews fandt sted i Moon-bevægelsens lokaler i Lancastergate i London. Dette sted danner imidlertid også rammerne for hovedkontoret over hele Storbritannien.

4.5: Forberedelser og refleksioner omkring mine interviews

Forud for gennemførelsen af mine interviews overvejede jeg nøje udformningen og rækkefølgen i min interviewguide. Da jeg ikke har stor erfaring som interviewer, valgte jeg at lave en interviewguide, som er en fordel, når alle interviews efterfølgende skulle sammenlignes indbyrdes (ibid.). Alle mine informanter var valgt i den henseende at anvende dem som kilde til at repræsentere deres bevægelse, hvorfor interviewspørgsmålene derfor skulle fokusere på forholdene i bevægelsen.

Jeg tilstræbte derfor at udarbejde spørgsmål om informanternes livsforløb og de subjektive betragtninger. Udformningen af mine spørgsmål var derfor opbygget således, at såfremt jeg ønskede konkrete oplysninger, stillede jeg klare fokuserede spørgsmål på et letforståeligt sprog uden brug af flertydige ord. For at opnå så dybdegående interviews som muligt indledte jeg interviewene med spørgsmål om demografiske- og faktuelle forhold for at 'bryde isen' og skabe en tillidsfuld kontakt. Efterfølgende gik jeg ind i dybere spørgsmål om Moon, bevægelsens teologi og religiøse praksis, de forskellige generationer, for afslutningsvis at berøre spørgsmål om forandringer og fremtid hos bevægelsen.

Et andet forhold jeg reflekterede over, var problematikken omkring kulturelle forskelle og samtalens sprog. Derfor overvejede jeg dels min opførsel og talesprog, men ligeledes min fremtoning og mit kropssprog. Jeg var opmærksom på, at jeg gennem mit sprog som interviewer, kunne fremprovokere en bestemt synsvinkel. Derudover havde jeg, forud for interviewene, gjort mig tanker om, at spørgsmål om forandringer og fremtid hos bevægelsen kunne være et svært og ømtåleligt emne. Derfor var jeg som interviewer meget opmærksom på mine informanternes verbale og nonverbale tegn. Jeg havde på forhånd givet informanterne informationer om undersøgelsens formål og indhold. Dette betegner Steiner Kvale som *informeret Samtykke* (Kvale 2002, 118).

Dette skulle bidrage til at opnå en vis tillid hos mine informanter forud for interviewene. Ydermere er alle interviews optaget på diktafon, hvorfor alle citater og resultater i analysen er foretaget på baggrund af disse interviews. Der vil derfor ikke være nogen kildehenvisninger, men interviewene kan alle høres på forud sendte lydfiler¹².

5: Analyse og diskussion

Dette afsnit vil være en analyse af de resultater og tendenser, jeg er nået frem til ud fra min empiriske undersøgelse. Disse vil blive sat i forhold til de fire teorier, jeg har redegjort for i min opgave. Jeg vil se på, hvor informantens besvarelser stemmer overens med teorierne, og hvor der er eventuelle uoverensstemmelser. Hele afsnittet bygger på de fem interviews og informantens udtalelser¹³.

5.1: Konvertering til Moon-bevægelsen

Jeg vil tage udgangspunkt i Rodney Starks og John Loflands model for religiøs omvendelse, som der tidligere er redegjort for. Dette afsnit vil udelukkende være baseret på besvarelser fra informant 1, 2 og 3, der alle er konvertitter. Jeg har i mine interviews med 1. generation fokuseret på informantens personlige beretninger om tiden inden bevægelsen. Det vil sige grundene til, de blev medlem, og hvordan det er at være medlem. Alle informanter har i lang tid været medlem af Moon-bevægelsen, men har dog forskellige forudsætninger for at have konverteret.

Der tegner sig imidlertid et fælles billede for hovedsagelig informant 1 og 2. De var begge meget religiøst søgende forud for konvertering, nærmest desperate. Informant 2 sagde:

”I was really searching, I went to uni and I remember half way through uni I was taking a lot of meditation and in the meditation I used to go on retreats... coming back from one of those I started seeing the world sentence much more differently. I saw the suffering in people and the difficulties, for what reason I started thinking what to do about that” (1:23)

Informant 1 udtrykte også en desperation i sin søgen, som skyldes hendes baggrund. Hun er født og opvokset i Kenya, som var et land med krig, lidelse, fattigdom og hungersnød og har på baggrund af dette følt sig skuffet og fanget i en verden, hun ikke

¹² Alle fem lydfiles er på forhånd sendt til vejleder, Rene Dybdal Pedersen. Citater fra informanter vil blive henvist til med antal minutter inde i interviewet.

¹³ Interviewguide er vedlagt som bilag 1.

hører til. Hun har derfor siden søgt et land, der kunne bringe fred og har ledt desperat i syv år, indtil hun, igennem sin bror, møder bevægelsen og bliver betaget af dens venlighed og kærlighed. Hun har lige siden været medlem. Informant 1 sagde således: ”So this was what I found in this movement on all levels, every level... every level is working for world peace and this is what really moves my heart” (2:50)

På baggrund af dette kan konstateres, at informant 1 opfylder alle syv faktorer i Loflands & Starks Model. Dette betyder imidlertid ikke, at deres model er repræsentativ for alle konvertitter. De hævder, at en akut spænding er nødvendig, men langt fra tilstrækkelig for konvertering (Lofland & Stark 1996, 162). Informant 2 giver dog ikke udtryk for at have oplevet nogen spænding, men har kun betegnet sig som meget religiøst søgende forud for konverteringen. Det vil sige, at han ikke nødvendigvis har oplevet de andre to faktorer i samme grad som 1. informant.

Informant 3 afviger endnu mere fra Loflands & Starks model, idet hun var ateist forud for konverteringen og allerede var gift med en muslim. Hun kom til England for at blive gift, idet hun som libaneser med armensk kristen baggrund i sit hjemland ikke måtte gifte sig med en muslim. 3. informant har derfor ikke betegnet sig selv som religiøst søgende: ”being religious is not cool, they are too narrow, especially Christians” (14:43). Det var gennem en nabo, hun kom i kontakt med bevægelsen. Denne nabo inviterede på et tidspunkt informant 3 til et møde, og hun forelskede sig i gruppen, men anerkendte stadigvæk ikke bevægelsens tro eller religiøse indhold. Det var først efter at have modtaget en religiøs oplevelse tre år senere, at hun blev fuldgældigt medlem.

Konverteringen for informant 1 og 2 forelå altså på et tidspunkt, hvor de var særligt disponible for emotionel påvirkning. På trods af at 3. informant definerede sig selv som ateist, kan man argumentere for, at hun eventuelt ubevidst har haft et anspændt forhold til den kristne kirke, fordi den ikke tillod hende at gifte sig med sin mand. Jeg kan derfor udlede, at Loflands & Starks model kan anvendes som en indikator for nogle generelle tendenser. Den kan dog ikke stilles så sort-hvid op, som de fremstiller modellen og derved påvise, hvilke typer personer, der vælger at konvertere (Lofland & Stark 1996, 178). Dette er informant 3 et eksempel på.

5.2: Synet på Sun Moon

Som tidligere nævnt skelner Weber imellem tre autoritetstyper. Jeg bad alle mine informanter sætte ord på, hvilket syn de har på Moon som leder, hvordan de vil beskrive deres forhold til ham, samt hvordan det er at være medlem af bevægelsen.

Der tegnede sig et fælles billede for informant 1, 2 og 3, som alle tilhører 1. generation. De svarede uafhængigt af hinanden, at Moon uden tvivl er den nye Messias. De så ham alle som en karismatisk leder og nogle som en forælder. Informant 2 sagde: "He's very charismatic...in the same way as the prophets when they get a revelation" (2:11). Måden, hvorpå informanterne omtalte Moon, var overeksponeret med passion. Informant 1, sagde om Moon: "He's the person who has brought this incredible gift to mankind of showing us how we can become peacefull people" (7:20).

Informant 1, 2 og 3 havde alle mødt Moon mange gange og beskrev møderne med stor lidenskab i stemmen. Det fremgik tydeligt, at Moon for dem er en autoritet, de respekterer og er villige til at gøre alt for. Bl.a. sagde informant 2: "He has a special charisma, when I am around him I found that I needed less sleep and somehow the normal dimensions in life are a little bit different" (11:13). Dette giver et klart billede af, at alle informanter ser Moon som en karismatisk autoritet, hvilket stemmer overens med Webers teori om, at karismatisk autoritet afhænger af tilhængernes affektive tro på lederen og anerkendelsen af dennes handlinger (Månsson 2000, 92-95).

Et noget andet billede tegner sig imidlertid hos informant 4 og 5, der begge tilhører 2. generation. Jeg var interesseret i, hvordan 2. generationsmedlemmerne ser Sun Moon, og hvordan de har tacklet at være født ind i bevægelsen.

Informant 5 lagde ud med at påpege, at han, som 2. generationsmedlem, højst sandsynligt ville have et anderledes forhold og tilgang til både Moon og bevægelsen end 1. generation. Han var endnu ikke sikker på sit eget syn på Moon. Til daglig studerer informant 5 religion i London, hvorfor han er bekendt med forskellige religioner og verdensanskuelser. Han forklarede, at han derfor prøvede at finde forståelsen af *True Parenthood* ud fra et mere overordnet religiøst billede. Det Guddommelige Princip giver ham, indtil videre, den klareste forklaring på meningen med livet.

Ligesom informanterne fra 1. generation har informant 4 og 5 ligeledes mødt Moon. Det var dog ikke de samme ekstatiske og passionerede følelser, der blev udtrykt hos informant 4 og 5. Ingen af dem vil betegne mødet med Moon som nogen

ekstraordinær religiøs oplevelse. Informant 4 fortalte, at hun var blevet meget mere overvældet end hun troede, hun ville blive ved synet af Moon. Hun mente dog, at det snarere skulle tilskrives hendes opvækst end Moon som person. Informant 5 sagde, at han gennem sin opvækst har kæmpet med at forstå Moon som leder af bevægelsen og hans måde at handle på, men det mener han skyldes den koreanske kultur og ikke Moon som person.

Informant 4 fortalte, hvordan det er at være 2. generationsmedlem i bevægelsen. Hun sagde, at det har været svært at være født ind i bevægelsen og ikke selv have haft et valg. Hun fremhæver frustrationerne i at skulle finde sig selv i en anderledes tro. Det har indimellem fået hende til at føle, at hun stod med et ben i to forskellige verdener pga. den negative omtale. Hun indrømmer imidlertid, at hun ikke bebrejder udefrakommende for at synes, de i bevægelsen er underlige. Efter at være blevet ældre mener hun at have fundet sin egen personlige vej og går ikke så højt op i Det Guddommelige Princip, som sine forældre. På trods af at hun ikke er så regelret, ser hun dog op til Sun Moon og betragter ham som en karismatisk leder og synes også, at det sociale aspekt i bevægelsen er uvurderligt.

Ud fra min empiri kan det udledes, at Webers autoritetstypologi stadigvæk er anvendelig, idet alle informanter fra 1. generation har kategoriseret Moon som en karismatisk autoritet. 2. generation derimod ser ikke Moon som en karismatisk leder i samme grad og med samme entusiasme. 1. generation har derimod også et andet grundlag for at være med i bevægelsen, hvor 2. generation ikke selv har haft valget, hvilket højst sandsynligt vil give nogle anderledes holdninger. 1. generationen har ikke haft mulighed for at danne sig deres egen tro. Det kan dog ej siges, at 2. generation aldrig definerer Moon som karismatisk.

Billedet er dog blot mere nuanceret end en kategorisering tillader, idet der også er en differentiering mellem de nuværende 2. generationsmedlemmer. Informant 4 fortalte, at de helt unge 2. generationsmedlemmer fra omkring 14 år op til først i 20'erne oftest er dem, der går i deres forældres fodspor. De bliver gerne gift som 19 eller 20 årig. Hendes generation, 2. generationsmedlemmer sidst i 20'erne, har et langt mere afslappet forhold til bevægelsens teologi og retningslinjer eller forlader sågar bevægelsen. Denne udvikling kan ud fra Starks 10. faktor i modellen for religiøse bevægelser overlevelse, virke bekymrende. Stark mener, det er vigtigt at socialisere 2. generationsmedlemmer

for at hindre et stort frafald blandt disse. Dette vil få samme konsekvens som lav fertilitet (Stark 1996, 144).

5.3: Karismatisering og rutinisering

Som tidligere nævnt hævder Barker, at anerkendelsen af Moon som karismatisk leder og Messiasskikkelse sker på baggrund af en karismatisering (Barker 1993, 181 – 82). Endvidere siger hun, at medlemmernes specielle forhold til Moon kan ses ud fra en søgen efter tilflugt væk fra samfundet eller bestemte sociale situationer. Dette stemmer overens med Loflands og Starks teori om, at en person bl.a. oplever en anspændthed til samfundet, før de konverterer til en afvigende religiøs bevægelse (Lofland & Stark 1996, 162). Ligeledes stemmer det overens med informanternes egne udlægninger af grundene til konvertering. Alle informanter fra 1. generation har enten oplevet en skuffelse over det lokale samfund eller søgt tilflugt fra deres tidligere sociale forhold.

Barker påpeger, at anerkendelsen af Moons karismatiske autoritet og accepten af hans ubegrænsede indflydelse på deres livsstil, sker inden for bevægelsen. Det vil sige, at det stadigvæk er en længere proces at nå til den anerkendelse, men at den først finder sted, når de er blevet medlem (Barker 1993, 181 – 82). 3. Informant er her et tydeligt eksempel på et medlem, der gradvist er nået til denne anerkendelse af Moon og hans karismatiske egenskaber. Inden hun kom ind i bevægelsen var hun stærkt ikke-troende, hvorefter hun begyndte at komme i bevægelsen for det sociale aspekt uden anerkendelse af de religiøse forhold. Efter tre år blev hun fuldgældigt medlem i forbindelse med, at hun modtog en religiøs oplevelse.

Eileen Barkers teori om karismatisering synes derved at passe godt på min empiri. Når denne karismatisering har fundet sted, hvad sker der så efterfølgende med bevægelsen? Weber mener, at et karismatisk herredømme, som fx Moon-bevægelsen, kun er eksisterende i gennembrudsfasen, hvorefter det undergår en naturlig rutineringsproces (Weber 1968, 18-65).

Holder Barkers teori, står bevægelsen i dag over for en mulig skillevej, da Moon er 92 år og officielt har overbragt autoriteten til sin yngste søn, Hyung Jin Moon (Upi). Derudover vinder 2. generation i særdeleshed frem og er dem, der skal bære Moon-bevægelsen videre.

Ifølge Weber skal en bevægelse nødvendigvis gennemløbe en rutineringsproces for at overleve. Det vil sige, at bevægelsen skal stabilisere traditionen ved at sprede

Moons karisma ud over flere personer og nedskrivning af eventuelle moralske doktriner (Weber 1968, 18 – 65).

I den forbindelse spurgte jeg mine informanter, om der havde været nogle ændringer i bevægelsen inden for de sidste ti år. Informant 2 sagde: ”The biggest changes are the succession of authority particularly from Father Moon to a mixture of Mother Moon and Hyung Jin Moon” (52:16). Informant 2 mener, at bevægelsen derfor allerede forbereder sig på, at Moon ikke nødvendigvis lever så mange år endnu ved at tilpasse sig det sekulære samfund.

Informant 4 mener derimod, at der i bevægelsen er mange forskellige holdninger til, hvad bevægelsen består i, og hvordan Det Guddommelige Princip skal tolkes. Dette vil ifølge hende skabe fremtidige interne grupperinger, idet Moons mål er at forblive forenet, og det vil være svært med så mange forskellige holdninger. Endvidere påpeger hun, at mange 1. generationsmedlemmer virker usikre og forsøger at holde sig til ”den gamle skole”. De har svært ved at acceptere de tilpasninger og forandringer, som bevægelsen undergår. Hvis deres bevægelse skal overleve, mener informant 4 således, at det vil være nødvendigt at tilpasse sig samfundet.

Informant 3 er dog meget optimistisk over forandringerne og sagde, at Moon har trænet og inspireret dem meget, således at de har nogle værktøjer til at håndtere den fremtidige udvikling af bevægelsen.

Informant 5 sagde: ”I think in the past few years the church has changed a lot. There has been a lot more emphasis and trying to update their service and make it more exciting as well” (38:54). Dette blev sagt med en vis ironi i stemmen, og informant 5 mener, at disse forandringer er overfladiske, og at forandringer udelukkende skal bidrage til en entusiasme i deres tro. Endvidere påpeger han, at 1. generation muligvis havde denne entusiasme, men at de ikke havde traditionen eller kulturen til at bevare den.

Ud fra informanternes udtalelser om forandringer i bevægelsen, er det en fælles holdning, at bevægelsen forbereder sig på, når Sun Moon engang dør. Forberedelserne sker ved i højere grad at tilpasse sig det sekulære samfund. Det stemmer imidlertid ikke overens med Starks teori om, at en bevægelse nødvendigvis må opretholde en vis spænding mellem bevægelsen og samfundet for at overleve. Stark mener i sin model for religiøse bevægelers overlevelse, at det er nødvendigt, en bevægelse tilbyder en

religiøs kultur, der er særegen og adskiller sig fra den sekulære kultur (Stark 1996, 137). Ifølge Starks 4. faktor for bevægelsers overlevelse, vil Moon-bevægelsen være disponibel for overlevelse såfremt, at Hyung Jin Moon formår at opretholde et effektivt legitimeret lederskab, som medlemmerne vil anerkende, ligesom de har anerkendt Sun Moon indtil nu.

6: Konklusion

Jeg har i nærværende opgave ønsket at påvise, at Moon-bevægelsens to generationer ser forskelligt på Sun Moon som leder; fra en overvejende karismatisk autoritet til en ikke-karismatisk autoritet. Jeg har ud fra en historisk-, teoretisk- og empirisk tilgang belyst relevante problematikker og holdninger for besvarelse af min tese.

Af analysen fremgik det, at Loflands & Starks model for konvertering kan anvendes som indikator til at påvise nogle generelle tendenser. Modellen afspejler imidlertid ikke, hvilke typer personer der vælger at konvertere til en afvigende bevægelse, da forholdene for dette er mere komplekse end de fremlægger det. Videre fremgår det, at alle informanter fra 1. generation ser Sun Moon som en karismatisk autoritet, hvilket bekræfter Webers teori om at karismatisk autoritet afhænger af tilhængernes affektive tro på lederen, og tilhængernes anerkendelse af hans handlinger (Månsson 2005, 92 – 95). Ydermere blev det i min analyse tydeliggjort, at der blandt alle informanter er enighed om, at bevægelsen undertiden oplever store forandringer. Det sker bl.a. igennem tilpasning til samfundet og udpegningen af Hyung Jin Moon som efterfølger til varetagelse af bevægelsen.

På baggrund af min analyse kan derfor konkluderes, at der hersker en differentiering i synet på Sun Moon som leder af Moon-bevægelsen imellem 1.- og 2. generation fra en overvejende karismatisk autoritet til en ikke-karismatisk autoritet. Denne differentiering er dog mere nuanceret end som så, da der hos 2. generation er endnu en forskel i måden at se bevægelsen på: fra en overvejende konservativ opfattelse, som hos forældrene, til et mere afslappet syn og fortolkning blandt de ældste 2. generationsmedlemmer. Yderligere kan det ud fra den teoretiske viden, bevægelsens nuværende situation og informanternes egne udtalelser, konstateres, at der i de seneste år og tilsyneladende stadigvæk finder en rutineringsproces sted. Spørgsmålet er blot, hvorvidt denne rutineringsproces bliver fuldendt, eller om den udelukkende er overfladisk og fremadrettet vil føre til interne splittelser i bevægelsen.

På grund af opgavens begrænsning vil yderligere undersøgelse være nødvendigt, da det ud fra min empiri kun har været muligt at tegne nogle generelle tendenser. Havde der været mere plads, kunne det have været interessant at foretage en mere omfattende og tilbunds gående undersøgelse af de nuværende forhold i Moon-bevægelsen. Derudover ville det have været spændende at anvende min tese på den religiøse kult, *Familien*, der tidligere hed *Guds Børn*, der netop har undergået disse forandringer.

7: Litteraturliste

Barker, Eileen

1984 *The Making of a Moonie – Choice or Brainwashing?*, Basil Blackwell Publisher Ltd, Oxford.

1993

Charismatization: The Social Production of an 'Ethos Propitious to the Mobilisation of Sentiments, Clarendon Press, Oxford, New York, USA.

Christensen, Dorthe Refstrup

1997 ”Legenden om L. Ron Hubbard – et eksempel på en moderne hagiografi”, *Chaos nr. 28*, Museum Tuscalanum Forlag, Københavns Universitet.

Dybdal, Pedersen René

2005 *I lysets tjeneste – nye religiøse og spirituelle grupper i Danmark*, Forlaget Univers, Højbjerg.

Kvale, Steiner

2002 *Interview - En Introduktion til det kvalitative forskningsinterview*, Hans Reitzels Forlag A/S, København.

Lofland, John and Rodney Stark

1996 *On becoming a world-saver: A theory of conversion to a deviant perspective*, Canadian Scholars' Press Inc., Toronto, Ontario.

Månsson, Per

2000 “Max Weber”, in: Heine Andersen, Lars Bo Kaspersen, eds., *Klassisk og moderne samfundsteori*, Hans Reitzels Forlag, København, 88-108.

Pade, Mikkel

1999 *Nye Religiøse bevægelser i Danmark*, Gyldendal, København.

Riis, Ole

- 2005 *Samfundsvidenskab i praksis. Introduktion til anvendt metode*, Hans Reitzels Forlag, København.
- Stark, Rodney
- 1996 “Why Religious Movements Succeed or Fail: A Revised General Model”, *Journal of Contemporary Religion*, Vol. 11, No. 2, Publisher Routledge, England, 133-147.
- Stark, Rodney, Iannacone, Laurence
- 1997 “Why Jehovah’s Witnesses Grow so Rapidly: A Theoretical Application”, *Journal of Contemporary Religion*, Vol. 12, No. 2, Publisher Routledge, England, 133-157.
- Tybjerg, Tove
- 1993 “Charisma-begrebet hos Max Weber”, *Chaos Nr. 20*, 148-160.
- Weber, Max
- 1968 *On Charisma and Institution building*, The University of Chicago Press, Chicago, USA.

Forkortelsesliste:

DL

Dialog Centret

http://www.dialogcentret.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=622:kritisk-information-om-moonierne&catid=109:kritisk_info&Itemid=12 Sidst set den 10. juni 2012

DM

1978 The Daily Mail fra:

Barker, Eileen

1993:

“Charismatization: The Social Production of an ‘Ethos Propitious to the Mobilisation of Sentiments’”, Clarendon Press, Oxford, New York, USA.

Artikler

INFORM

http://www.staffs.ac.uk/assets/Inform%20Leaflet%20-%20Unification%20Church_tcm44-25651.pdf

Sidst set 10. juni 2012

Politiken

<http://politiken.dk/udland/ECE903614/7000-par-viet-ved-massebryllup/>

Sidst set 10. Juni 2012

Opslagsværker

<http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Deprogramming>

8: Pensumliste

Barker, Eileen

- 1984 "The Making of a Moonie – Choice or Brainwashing?" Basil Blackwell Publisher Ltd, Oxford. S. 1 - 300
- 1993 "Charismatization: The Social Production of an 'Ethos Propitious to the Mobilisation of Sentiments'", Clarendon Press, Oxford, New York, USA. S. 181 – 202
- Berger, Alan L.
- 1986 "*Hasidism and Moonism: Charisma in the Counterculture*", Greenwood Press inc., Westport, Connecticut. S. 83 – 99
- Christensen, Dorthe Refstrup
- 1997 "Legenden om L. Ron Hubbard – et eksempel på en moderne hagiografi", i Chaos nr. 28, Museum Tusulanum Forlag, Københavns Universitet. S. 53 – 76
- Dybdal, Pedersen René
- 2005 "*I lysets tjeneste – nye religiøse og spirituelle grupper i Danmark*", Forlaget Univers. S. 11 – 21, 196 – 200 og 204- 209
- Kvale, Steiner
- 2002 "*Interview - En Introduktion til det kvalitative forskningsinterview*", Hans Reitzels Forlag A/S, København
- Lofland, John and Rodney Stark
- 1996 "On becoming a world-saver: A theory of conversion to a deviant perspective", Canadian Scholars' Press Inc., Toronto, Ontario. S. 159 – 180
- Mignot, Edward
- 1988 "Tongil", Dialogcentrets Forlag, Århus. S. 9 – 83
- Månsson, Per
- 2000 "Max Weber", *Klassisk og moderne samfundsteori*, Hans Reitzels Forlag, København. S. 88 – 108
- Pade, Mikkel
- 1999 "Tongil Familien", *Nye Religiøse bevægelser i Danmark*, Gyldendal, København. S. 455 – 466
- Riis, Ole
- 2005 "*Samfundsvidenskab i praksis*", Hans Reitzels Forlag. S. 77-93, 99-120, 175 – 200
- Stark, Rodney
- 1996 "Why Religious Movements Succeed or Fail: A Revised General Model", *Journal of Contemporary Religion, Vol. 11, No. 2*, Publisher Routledge, England. S. 133 – 147
- Stark, Rodney, Iannacone, Laurence

1997 “Why Jehovah’s Witnesses Grow so Rapidly: A Theoretical Application”, *Journal of Contemporary Religion*, Vol. 12, No. 2, Publisher Routledge, England. S. 133 - 157
Tybjerg, Tove

1993 “Charisma-begrebet hos Max Weber”, Chaos Nr. 20. S. 148 – 160

Wallis, Roy and Steve Bruce

1986 “*Sociological theory, religion and collective action*”, The Queen’s University of Belfast, Northern Ireland. S. 115 – 154

Weber, Max

1968 “*On Charisma and Institution building*”, The university of Chicago Press, Chicago, USA. S. 18 – 27, 46-65, 252-67).

Artikler

Den nye dialog

1986 ”Tongil-bevægelsen”, Nr. 23. S. 11 – 14.

Antal sider I alt: 948